

WEGWIJS IN EEN KLEURRIJKE SAMENLEVING

praktische materiaal informatie

Interreligieuze ontmoeting, multi-etnische samenleving, interlevensbeschouwelijke dialoog, geestelijke stromingen, intercultureel onderwijs: woorden en begrippen die de afgelopen 5 à 10 jaar in omloop zijn gekomen. Nederland is immers een kleurrijke samenleving geworden. Een samenleving ook, waarin informatie en documentatie in grote hoeveelheden en op veelsoortige wijzen ontwikkeld en opgeslagen wordt. Een breed scala van boeken, tijdschriften, organisaties enzovoort staat ons momenteel ter beschikking. Wie op zoek is naar een volledige lijst, voelt zich misschien teleurgesteld in hetgeen op deze en volgende pagina's bij elkaar is gezet. Wie een handzaam overzicht wil hebben dat bruikbaar is in de praktijk, kan hopelijk vooruit met de aangeboden informatie.

Naslagwerken, handboeken, terreinverkenningen

In samenwerking met de sectie Media van de Raad van Kerken in Nederland heeft De Horstink een *Handboek godsdienst in Nederland* uitgebracht onder hoofdredactie van H. Schaeffer (De Horstink, Amersfoort, 1992; ISBN 90-6184-368-5).

In het eerste deel wordt o.a. ingegaan op christendom, jodendom, islam, hindoeïsme en boeddhisme in Nederland. In dit deel ook profielschetsen van niet-christelijke religieuze bewegingen en een hoofdstuk over interreligieuze dialoog. De relatie tussen godsdienst en kerk in de huidige culturele en maatschappelijke context wordt behandeld in het tweede deel. Hierin vindt men onder andere hoofdstukken over kerken in een pluriforme samenleving en minderheden.

In eerste instantie samengesteld als studieboek voor de opleidingen van leraren, is de bundel *Mens en Medemens; geestelijke stromingen in onze samenleving* - onder redactie van G.J. den Besten, Th.B. Paping en H. Pol (Wolters-Noordhoff, Groningen, 1991; ISBN 90-01-07396-4) - bedoeld om toekomstige leerkrachten voor te bereiden op het verzorgen van lessen over geestelijke stromingen. Maar als zodanig biedt het ook een handreiking aan zittende leraren in het basisonderwijs en aan allen die aandacht willen besteden aan wat mensen in onze samenleving beweegt.

Na de inleiding, een overzicht van de godsdienstgeschiedenis en 'de kalender' volgen bijdragen over levensbeschouwelijke stromingen (jodendom, christendom, islam, hindoeïsme en humanisme) en alternatief biedende stromingen. De bundel is nadrukkelijk niet bedoeld als een bronnenboek of naslagwerk, maar als een *terreinverkenning*.

De Stichting Humanistisch Vormingsonderwijs heeft in de serie 'Visies op Onderwijs' een brochure uitgebracht onder de titel *Een perspectief voor geestelijke stromingen* door Sylvia Kohlman en Fred Wartna (HVO, Utrecht, 1991; ISBN 90-71895-08-4). De auteurs gaan in op het hoe en waarom van

geestelijke stromingen en bekijken het bestaande materiaal vanuit de praktijk. Per godsdienst/levensbeschouwing is een uitgebreide literatuurlijst opgenomen.

In de reeks 'Recht & Samenleving' van de Faculteit der Rechtsgeleerdheid Katholieke Universiteit Nijmegen is een bibliografie uitgebracht met betrekking tot de islam en islamitische immigranten en de reactie van de samenleving, 1970-1991: *De islam in West-Europa, in het bijzonder in Nederland* door H. van Ooyen, R. Penninx, J. Rath en T. Sunnier (KU, Nijmegen, 1991; ISBN 90-71478-20-3).

Voor spreekbeurten of werkstukken biedt het onderwijs-leermateriaal *Wat mensen beweegt* onder redactie van C. Verbeek en M. Mittendorff (Gooi en Sticht, Hilversum, 1986-1988) een houvast. Het bestaat uit zes deeltjes over zes thema's: 'Mensen met een boodschap'; 'Belangrijke geschriften'; 'Dagelijks leven'; 'Feesten, rituelen en symbolen'; 'Kijk op de maatschappij'; 'Geluk en toekomst'. Bij al deze deeltjes (handleidingen voor de leraar) horen werkbladen voor de leerlingen.

In 's-Gravenhage werden op twee p.c.-scholen en een r.k.-school achttien lesbrieven ontwikkeld onder begeleiding van een theologengroep, waarvan hindoes, moslims en christenen deel uitmaakten. Dit resulteerde onder eindredactie van J.H. Gerritsen in twee ringbanden met als titel *Ontmoeting met Hindoes en moslims in de basisschool* (CPS, Hoevelaken, 1990; ISBN 90-65081-46-1). De lesbrieven bevatten achtergrondinformatie, lessuggesties en lesmateriaal.

De Haagse studiegroep hindoeïsme stelde een eenvoudig uitgevoerd boekje samen met als titel *Hindoeïsme binnen ieders bereik* ('s-Gravenhage, 1989; ISBN 90-73266-01-7), waarin het hindoeïsme zodanig uitgelegd wordt, dat het gemakkelijk te begrijpen is.

Van de hand van Henri J.M. Stephen is het boekje *Winti; Afro-Surinaamse religie en magie bij Surinamers in Suriname en Nederland* (Amsterdam, z.j.; ISBN 90-90003-95-9).

Voor kinderen en –oren

B. Jalink, *Wat geloven zij eigenlijk?; Lees- en kijkboek voor jongeren van 10 tot 14 jaar over christendom, hindoeïsme, islam en jodendom* (Meinema, Delft, 1986; ISBN 90-21130-96-3) met een docentenhandleiding voor basis- en voortgezet onderwijs.

B. Offringa, *Marhaban; Verhalen uit de wereld van de islam* (Meinema, 's-Gravenhage, 1989; ISBN 90-21135-337).

K. de Jong-van den Bosse, *Svagat; Verhalen uit de wereld van het hindoeïsme* (Meinema, 's-Gravenhage, 1992; ISBN 90-21135-65-5).

Kinderen vinden veel materiaal in de twee kopieerbanden (in totaal 260 bladzijden) met een handleiding uitgebracht onder de titel *Geestelijke Stromingen* samengesteld door A. Holster en J. Zeilstra (Kok, Kampen, (z.j.); ISBN 90-242-3645-2).

In de serie 'Gezien door kinderoogen' worden lees- en kijkboeken uitgebracht, waarin kinderen in Nederland afkomstig uit een bepaald land, door middel van tekeningen hun impressies weergeven van gebruiken en gewoonten in hun moederland. De samenstelster, Marie Wijk, heeft begeleidende en aanvullende teksten bij de tekeningen geplaatst. Op deze wijze leren kinderen met verschillende culturele (en religieuze) achtergronden respect en waardering te hebben voor wat anders is bij de ander. Bovendien leren zij zien dat alle kinderen, waar ook ter wereld, veel gemeenschappelijks hebben. Verschenen zijn: *Turkije, gezien door kinderoogen* (Nederlandse versie: ISBN 90-5117-075-0; Engelse versie: ISBN 90-5117-090-4; Turkse versie: ISBN 90 5117 091 2). *Nederland, gezien door kinderoogen* (Nederlandse versie: ISBN 90-5117-083-1). In voorbereiding zijn de Engelse, Turkse en Arabische versie). In voorbereiding zijn ook: *Marokko, gezien door kinderoogen*; *Duitsland, gezien door kinderoogen*; *Suriname, gezien door kinderoogen*; *De Antillen, gezien door kinderoogen*. Meer informatie bij uitgeverij Edu'Actief, Postbus 1056, 7940 KB Meppel, telefoon 05220 - 62222.

De stichting Samen Wonen Samen Leven (SWSL, Postbus 3172, 3003 AD Rotterdam) bracht de volgende brochures uit, waarin ook aandacht voor 'godsdienst':

- *Marokko, het land van Rachida en Mohammed*
- *Turkije, het land van Ersel en Hacer*;
- *Kaap Verde, het land van Dora en Belinho*;
- *Kaap Verde en de Kaapverdianen in Nederland*;
- *Hong Kong, het land van Chi Yin en Pui Rwan*;
- *Antillen, het land van Ramilee en Kerensa*;
- *Pakistan, land van de Pakistani's*.

Het Museum voor Volkenkunde Rotterdam publiceerde:

- *Antillianen en Nederland*;
- *Goden in de familie: hindoeïsme, Suriname, Nederland*.

Beide brochures zijn te verkrijgen bij de stichting SWSL.

Ouders kunnen (samen met hun kinderen) bij het maken van versnaperingen gebruik maken van *Kookklup*: een 'niet-alleen-kookboek met Turkse, Marokkaanse, Nederlandse, Surinaamse en andere recepten' (SWSL, Rotterdam, 1986; ISBN 90-70571-13-7).

Tijdschriften

Bareel, tijdschrift over migranten (4x per jaar). Rogierlaan 58, 1030 BRUSSEL, telefoon 02 - 2457050.

Begrip Moslims Christenen (5x per jaar). Cura Migratorum, Luybenstraat 17, 5211 BR 's-Hertogenbosch, telefoon 073 - 145159.

Buitenlanders Bulletin (maandelijks). Nederlands Centrum Buitenlanders, Postbus 639, 3500 AP UTRECHT, telefoon 030 - 963900.

Casablanca (tweemaandelijks). Postbus 10748, 1001 ES AMSTERDAM, telefoon 020 - 6936211.

Diálogo, blad van/voor/over Antillianen en Arubanen in Nederland (4x per jaar). Stichting FORSA, Othellodreef 43-47, 3561 GS UTRECHT, telefoon 030 - 610258.

o Drom, tijdschrift over zigeuners (4x per jaar). Postbus 16875, 1001 RJ AMSTERDAM, telefoon 020 - 6257377.

ETC Bulletin Migranten in het onderwijs, bulletin van ETC-leerkrachten in de ABOP (2x per jaar). ABOP, Herengracht 54, 1015 BN AMSTERDAM, telefoon 020 - 4154296.

Info Extra, editie Immigranten (4x per jaar). NBLC, Postbus 93054, 2509 AB 's-GRAVENHAGE, telefoon 070 - 3141500.

Internationale Samenwerking (maandelijks). Postbus 6000, 8300 GC EMMELOORD.

Knipselkrant Minderheden (26x per jaar). NBLC, Postbus 93054, 2509 AB 's-GRAVENHAGE, telefoon 070 - 3141500.

Lalla Rookh (tweemaandelijks). Nachtegaalstraat 416, 3581 AM UTRECHT, telefoon 030 - 315552.

LBR Bulletin (6x per jaar). Landelijk Bureau Racismebestrijding, Postbus 517, 3500 AM UTRECHT, telefoon 030 - 331421.

Marinjo, informatieblad van het inspraakorgaan Welzijn Molukkers (maandelijks). Postbus 537, 3500 AM UTRECHT, telefoon 030 - 331434.

Migrantenstudies, tijdschrift voor onderzoek naar etnische minderheden en de Nederlandse samenleving (4x per jaar). Bohn/Stafleu/Van Loghum, Postbus 246, 3990 GA HOUTEN, telefoon 01720 - 66811.

Onderwijs in Interetnisch Perspectief (tweemaandelijks). KPC, Postbus 482, 5201 AL 's-Hertogenbosch, telefoon 073 - 215435.

Plataforma, kwartaalblad van Plataforma di Organisashonnan Antiano i Arubano, Postbus 738, 3500 AS UTRECHT, telefoon 030 - 317734.

Projektkrant SWSL (8x per jaar). SWSL, Snellemanstraat 9, 3035 WJ ROTTERDAM, telefoon 010 - 4650700/4661374.

Salaam, moslimjongerenblad (4x per jaar). Moslim Informatie Centrum, Beeklaan 207, 2562 AE 's-GRAVENHAGE, telefoon 070 - 3614463.

Samenwijs, tijdschrift onderwijs, arbeid en cultuur etnische groepen (maandelijks). Stichting Samen, Postbus 9011, 3700 AA ROTTERDAM, telefoon 010 - 4835135.

Span'noe, informatieblad voor en over Surinamers in Nederland (4x per jaar). Stichting Landelijke Federatie van Welzijnsorganisaties voor Surinamers, Oudegracht 312, Postbus 520, 3500 AM UTRECHT, telefoon 030 - 312024.

Status (4x per jaar). Vluchtelingenwerk Nederland, 3e Hugo de Grootstraat 7, 1052 LJ AMSTERDAM, telefoon 020 - 6881311.

Stimulans, informatieblad voor onderwijsvoorrang (maandelijks). CPS, Postbus 30, 3870 CA HOEVELAKEN, telefoon 03495 - 41244.

Timbang (Wegen en overwegen), tijdschrift voor onderwijs en edukatie voor Molukkers (4x per jaar). Steunpunt Edukatie Molukkers, Postbus 13375, 3507 LJ UTRECHT, telefoon 030 - 333900.

VMA-magazine, informatie over vluchtelingen, minderheden en asielzoekers (4x per jaar). Ministerie van WVC, Postbus 3007, 2280 MJ RIJSWIJK, telefoon 070 - 3405016.

VON-INFO (4x per jaar). Federatie van Vluchtelingenorganisaties in Nederland, Merelstraat 2 bis, 3514 CN UTRECHT, telefoon 030 - 714505.

Woonwagennieuws, blad voor en van woonwagenbewoners en zigeuners (maandelijks). Geertekerkhof 3, 3511 AB UTRECHT, telefoon 030 - 343040.

Organisaties met informatie- en documentatiecentra

Aladin (Stichting ter bevordering van multi-etnische en multi-culturele aspecten in kinder- en jeugdliteratuur), Westermarkt 6, 1016 DK AMSTERDAM, telefoon 020 - 6279460.

Anne Frank Stichting, Keizersgracht 192, 1016 GV AMSTERDAM, telefoon 020 - 6264533.

ARIC (Anti Racisme Informatie Centrum), Grotekerkplein 5, 3011 GC ROTTERDAM, telefoon 010 - 4113911.

CESO (Centre for the study of education in developing countries), Badhuisweg 232, Postbus 90734, 2509 LS 's-GRAVENHAGE, telefoon 070 - 3510591.

Chinees Leermiddelenproject, p/a ABC, Baarsjesweg 224, 1058 AA AMSTERDAM, telefoon 020 - 6187616 tst. 570/569.

Chinees OET Project, p/a ABC, Baarsjesweg 224, 1058 AA AMSTERDAM, telefoon 020 - 6187616 tst. 570/569.

El Hizjra (Centrum voor Arabische kunst en cultuur), Singel 300 A, 1016 AD AMSTERDAM (vanaf 1 mei 1993), telefoon 020 - 6730010.

Federatie van Vluchtelingenorganisaties in Nederland, Merelstraat 2 bis, 3514 CN UTRECHT, telefoon 030 - 714505.

FORSA (Fundashon pa Organisashonnan Regional y Sentral Antiano/Arubano), Othellodreef 43-47, 3561 GS UTRECHT, telefoon 030 - 610258.

ISBI (Islamitische Stichting Bevordering Integratie), Noordpolderstraat 80, 2516 VS 's-GRAVENHAGE, telefoon 070 - 3997816.

Kerken en multiculturele samenleving (Migrantenweek), Luybenstraat 17, 5211 BR 's-Hertogenbosch, telefoon 073 - 143032/145159.

Lalla Rookh (Hindoestaanse Surinamers), Nachtegaalstraat 72, 3581 AM UTRECHT, telefoon 030 - 315552.

Landelijke Federatie van Welzijnsorganisaties voor Surinamers, Oudegracht 312, Postbus 520, 3500 AM UTRECHT, telefoon 030 - 312024.

LBR (Landelijk Bureau Racismebestrijding), Postbus 517, 3500 AM UTRECHT, telefoon 030 - 331421.

LNO (Landelijk Netwerk Ontwikkelingseducatie), Postbus 7888, 1008 AB AMSTERDAM, telefoon 020 - 6541811.

LSEO (Landelijk Steunpunt Educatie Ontwikkelingssamenwerking, Nieuwe Keizersgracht 45, 1018 VC AMSTERDAM, telefoon 020 - 6204815.

Leermiddelenverzameling, Thomas van Aquinostraat 1, 6500 HK NIJMEGEN.

Moslim Informatie Centrum, Beeklaan 207, 2562 AE 's-GRAVENHAGE, telefoon 070 - 3614463.

NBLC (Nederlands Bibliotheek en Lectuur Centrum), Taco Scheltemastraat 5, Postbus 93054, 2509 AB 's-GRAVENHAGE, telefoon 070 - 3141599.

Nederlands Centrum Buitenlanders, Kanaalweg 84 B, Postbus 638, 3500 AP UTRECHT, telefoon 030 - 963900.

POA (Plataforma di Organisashonnan Antiano i Arubano), Postbus 738, 3500 AS UTRECHT, telefoon 030 - 317734.

Projectbureau Educatieve Producten, Burg. van Walsumweg 892, 3011 MZ ROTTERDAM, telefoon 010 - 4113266.

Steunpunt Edukatie Molukkers, Postbus 13375, 3507 LJ UTRECHT, telefoon 030 - 333900.

Stuurgroep Javanen in Nederland, p/a Winkelwaard 87, 1824 HN ALKMAAR, telefoon 072 - 612231.

SWSL (Samen Wonen Samen Leven), Snellemanstraat 9, 3035 WJ ROTTERDAM, telefoon 010 - 4650700/4661374.

Vluchtelingenwerk (Landelijk Bureau), 3e Hugo de Grootstraat 7, 1052 LJ AMSTERDAM, telefoon 020 - 6881311.

Vluchtelingenwerk (Bureau Centrale Opvang), Kaap Hoordreef 42, 3563 AV UTRECHT, telefoon 030 - 625244.

Boekhandels/uitgeverijen

Uitgeverij *Bulaaq*, p/a boekhandel Pantheon, St. Antoniebreestraat 132-134, 1011 HB AMSTERDAM, telefoon 020 - 6229488.

Boekhandel *Elfasid*, Westhavenplaats 17, 3131 BT VLAARDINGEN.

Arabische boekhandel en uitgeverij *El Hizra*, Postbus 75667, 1070 AR AMSTERDAM, telefoon 020 - 6730010.

Uitgeverij *Günes*, Oude Molenstraat 62, Postbus 545, 5340 AM OSS, telefoon 04120 - 33466.

Boekhandel/uitgeverij *Lâle*, Van Welderenstraat 124, 6511 MV NIJMEGEN, telefoon 080 - 222624.

Chinese boekhandel *Ming Ya Books & Trade Co*, Wagenstraat 66, 2512 AX 's-GRAVENHAGE, telefoon 070 - 3652146 en Geldersekafe 105, 1011 EM AMSTERDAM.

Boekhandel *Sila*, Postbus 16537, 2500 BM 's-GRAVENHAGE.

LEREN LEVEN IN KLEURRIJK NEDERLAND

Op initiatief van de Nederlandse Protestants-Christelijke Schoolraad (NPCS) heeft het CPS een video-voorlichtingsproject gemaakt over intercultureel onderwijs: *Leren leven in een kleurrijk Nederland*. Een gevarieerd pakket, waarin de verschillen tussen de culturen aan de orde komen.

Het pakket bestaat uit een videoband en een handleiding en kan in alle groepen van de basisschool gebruikt worden. In de handleiding wordt ingegaan op de vragen naar de zin van intercultureel onderwijs en de mogelijkheden tot vormgeving ervan op school.

De onderwerpen die worden behandeld zijn zeer uiteenlopend. Divali (lichtfeest bij de Hindoes), de feesten in het joodse jaar, een interculturele gang door de hele school die uitmondt in een maaltijd bestaande uit exotische hapjes, de overeenkomsten en verschillen in gewoonten van Surinamers en Nederlanders, de verschillende vruchten die in beide landen groeien en het gebed bij moslims en christen: een breed scala van onderwerpen waaraan in het project aandacht wordt besteed.

***Leren leven in een kleurrijk Nederland* kan besteld worden bij het CPS, telefoon 03495 - 41206, fax 03495 - 41246. Bestelnummer 31225, prijs f 49,00.**

INTERCULTURELE JEUGDBOEKEN

Het Nederlands Bibliotheek en Lektuur Centrum in 's Gravenhage geeft onder de titel *Een kleurrijke wereld* een informatieve folder uit over jeugdboeken in het interculturele onderwijs. Men treft er boeken in aan met een vanzelfsprekend beeld van een interculturele samenleving naast boeken die zich rechtstreeks bezighouden met de positie van immigranten en hun kinderen. Alle genoemde boeken zijn meestal nog in de boekhandel verkrijgbaar of te leen in de openbare bibliotheek. In de folder staat ook audiovisueel materiaal: een enkele film, diaserie of geluidscassette.

De titels zijn ingedeeld in verschillende categorieën:

- boeken met een vanzelfsprekende interculturele achtergrond;
- boeken, waarin aandacht wordt geschonken aan de problemen welke zich voordoen wanneer verschillende bevolkingsgroepen samenleven;
- boeken waarvan het verhaal zich in Nederland afspeelt en waarin de hoofdpersonen kinderen van immigranten zijn;
- boeken met verhalen over en uit een aantal landen van herkomst.

Het NBLC werkt tezamen met Infodok, uitgeverij De Fontein en Novib aan het project *Confetti*, een veelkleurige reeks interculturele jeugdliteratuur. De auteurs en illustratoren van deze boeken komen o.a. uit Turkije, Suriname, Spanje, Italië, de Molukken en Vietnam. Ook van deze reeks is foldermateriaal ter beschikking.

Al deze folders zijn te bestellen bij:

NBLC

Postbus 93054

2509 AB 's-GRAVENHAGE

telefoon 070 - 3141500

ALADIN

Aladin: een klinkende naam voor een nieuwe stichting, die sinds mei 1992 bestaat. De initiatiefnemers waren van mening, dat het aandeel van de migranten in de hedendaagse kinderboeken geen juiste afspiegeling vormt van de multi-etnische samenleving in Nederland. De stichting Aladin heeft dan ook als doelstelling: de bevordering van multi-etnische en multi-culturele aspecten in de nederlandstalige jeugd- en kinderliteratuur.

De nederlandstalige jeugd- en kinderliteratuur is qua omvang uitgegroeid tot een volwaardig literair genre. Als gevolg hiervan is de opvoedkundige waarde van kinderliteratuur herontdekt: het boek helpt het kind bij de ontwikkeling van zijn fantasie en creativiteit en laat hem/haar het leven verkennen. Kinderboeken hebben als gemeenschappelijk kenmerk dat zij door volwassenen worden geschreven. Mening en oordelen, ingebouwd in meestal spannende verhalen, vinden hun weg naar geloofvrage kinderen als doorgeefluik van ideologie. Welke morele waarden worden doorgegeven is nauw verbonden met de levensbeschouwing van de auteur. Kinderboekenschrijvers vervullen daarom een belangrijke rol bij de vorming van het lezende kind. Hoewel de nederlandstalige kinderboekenschrijvers de afgelopen decennia vaker multi-etnische en multi-culturele aspecten in hun boeken hebben verwerkt, blijft deze ontwikkeling desondanks achterlopen bij de sociale en culturele veranderingen in onze samenleving.

De stichting Aladin is opgericht om in deze situatie een structurele verandering te bewerkstelligen. De initiatiefnemers van de stichting menen, dat de jeugd- en kinderliteratuur een belangrijke socialiserende en vormende functie bezit en een uiterst geschikt medium is om bij de kinderen de inter-etnische verhoudingen te bevorderen. Voor kinderen van een andere culturele en etnische afkomst is zelfherkenning en identificatie in kinderboeken van groot belang voor hun persoonlijke ontwikkeling in de Nederlandse samenleving.

De stichting koos voor de naam Aladin, omdat het verhaal van Aladin en de wonderlamp het bekendste sprookje uit het oosten is en daarmee een exponent van de grote oosterse vertelcultuur. Aladin en de wonderlamp draagt een symbolische waarde uit, die met enige fantasie aansluit bij de bovengenoemde doelstelling.

Stichting Aladin

Westermarkt 6

1016 DK AMSTERDAM

telefoon 020 - 6279460

OVER FEESTEN EN GEBRUIKEN

'Elke maand een ander feest' was de leidraad voor een boeiend artikel van Ati Schermel in *Het jonge kind* van november 1992. Achtereenvolgens komen (voor het jaar 1993) aan de orde: het Chinees Nieuwjaar, Carnaval, Holifeest, Turks kinderfeest, Kinderdag, Offerfeest, Dag der Vrijheden, Raksha Bandhan, Maanfeest, Dierendag, Divali en Chanoeka. Het artikel is geïllustreerd met een groot aantal foto's van deze feesten. Tevens worden suggesties gegeven voor groepsactiviteiten. Adres: Hermesweg 2, 3741 GP BAARN, telefoon 02154 - 25011.

De landelijke organisatie voor en over Surinaamse Hindostanen, Lalla Rookh (Nachtegaalstraat 72, 3581 AM UTRECHT, telefoon 030 - 315552) publiceerde in het tijdschrift M-3 (1991/2) een informatieve kalender over een aantal feest- en gedenkdagen van de Hindoestaanse bevolkingsgroep.

Bij de Stichting Samen Wonen Samen Leven verschenen twee boeken over feesten en gebruiken in een aantal culturen:

- J. Dekker, *Feesten voor Nederlandse en buitenlandse kinderen* (1986)
- R. Gajda, *Feestenboek* (1991)

Ook in de *Basisagenda 1993-1994* is weer veel informatie te vinden over een groot aantal feesten en gebruiken in andere culturen. Besteladres: LaVerbe Boek bv, Postbus 1207, 6501 BE NIJMEGEN, telefoon 080 - 226365.

Wie nog over de *Katechesekalenders* van het Katechetisch Centrum Tilburg beschikt, vindt ook hierin een rijke bron aan materiaal.

Bij het centrum voor godsdienstige vorming en geestelijke stromingen PID (Provinciaal Identiteitscentrum) werd in de afgelopen jaren een aantal thematische projecten uitgegeven, zoals 'Het huis', 'Licht-duister', 'De boom', die deze onderwerpen intercultureel en interreligieus benaderen. Adres PID: Jan Tooropstraat 136, 1061 AD AMSTERDAM, telefoon 020 - 6146974 (ma + do).

UNICEF WERELDWIJZER: FEESTEN

Drie jaar geleden introduceerde UNICEF een bijzonder onderwijsproject voor het basisonderwijs: de Wereldwijzer. Bij de ontwikkeling van dit lesmateriaal wordt uitgegaan van een 'multiperspectieve' benadering: dat wil zeggen, met aandacht voor historische, geografische, sociale, politieke, economische en culturele aspecten. Daarnaast wil dit lesmateriaal een eenzijdige beeldvorming van het leven van andere mensen in andere landen voorkomen.

Deze benadering was niet alleen het uitgangspunt bij de eerder uitgebrachte pakketten rond de thema's alfabetisering, voeding, milieu, wonen en water, maar

ook bij het thema feesten, dat onlangs verscheen. Deze werkmap besteedt uitgebreid aandacht aan bekende en minder bekende feesten zoals Sinterklaas, het Suikerfeest, Ramadan en Carnaval, Divali en Kerstmis, het Midwinterfeest, Regenfeest enzovoort. Maar ook feestdagen als Koninginnedag, Boomfeestdag en Bevrijdingsdag worden voor het voetlicht gebracht.

Het lesmateriaal is zo ontwikkeld, dat kinderen actief mee kunnen doen en op onderzoek uit kunnen gaan. Het thema feesten blijkt bij uitstek geschikt om kennis en respect voor de eigen identiteit en die van anderen bij te brengen.

Het goed verzorgde lespakket bestaat uit de volgende onderdelen:

- 52 werkbladen;
- serie van 16 kleurendia's;
- wandplaat in kleur;
- handleiding;
- gastlessen;
- opbergmap.

Voor meer informatie:

UNICEF Nederland
Antwoordnummer 10650
2501 WB 's-Gravenhage
telefoon 070 - 3339333